

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας Τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ ὥρας 11

1. Παρασκευή. Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας († 522)· Γεροντίου καὶ Βασιλείδου μαρτύρων.

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Ὁ ὄρθρος καὶ σήμερον θὰ ψαλῆ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ, ἄνευ τοῦ Μηναίου· μετὰ τὰ δύο σταυρώσιμα καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, Παρασκευῆ πρωί, ἦχος γ΄) ψάλλεται μετὰ στίχου «*Θαυμαστός ὁ Θεός*» τὸ μαρτυρικὸν κάθισμα «*Ἐκλάμπετε διὰ τῆς πίστεως*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον «*Τὸν ἐπονείδιστον*»· μετὰ τὴν ς΄ ὥδην τοῦ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανόνος τὸ κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ «*Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία*» καὶ εἶτα τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὴν α΄ ὥραν δὲν γίνεται προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὡς προεσημειώθη (28 Μαρτίου). Εἰς τὸ τέλος τῶν μακαρισμῶν, μετὰ τὴν εὐχὴν «*Παναγία Τριάς τὸ ὁμοούσιον κράτος*» ὁ ἱερεὺς ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἀπὸ τῆς Κυριακῆς εὐρίσκεται ὁ τ. Σταυρός, θυμιᾷ τρεῖς καὶ ποιήσας τρεῖς μεγάλας μετανοίας ἀσπάζεται τὸν τ. Σταυρόν, ψαλλομένου τοῦ ὕμνου «*Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν*» γ΄ καὶ τοῦ ἰδιομέλου «*Δεῦτε, πιστοί*» (ζητεῖ τῇ προλαβούσῃ Κυριακῇ εἰς τὴν τελετὴν τῆς Σταυροπροσκυνησεως), καὶ γίνεται κατὰ τάξιν ἡ προσκύνησις αὐτοῦ· εἶτα ὁ ἱερεὺς αἴρει τὸν δίσκον, ἐφ' οὗ ὁ τ. Σταυρός, καὶ θέτων αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς εἰσέρχεται διὰ τῶν βημοθύρων εἰς τὸ ἱερόν βῆμα καὶ ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἁγ. τραπέζης· εἶτα ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις.

Ὁ ἔσπερινός μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον «*Τοῖς πάθεσι δουλώσας*» (δίς), τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ γ΄ ἤχου «*Μεγάλη τῶν μαρτύρων σου*» κ.λπ. (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριω-

δίου) και τὰ τοῦ Μηναίου (2 Ἀπριλίου) «*Τίτε θεόφρον*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου «*Πάντα ματαιότης*», Καὶ νῦν, «*Πῶς μὴ θανατώσωμεν*»· εἴσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ καθεξῆς ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Τῆ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ δ' χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ψάλλεται ὁ κανὼν «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*», εἶτα τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» δίχορον, καὶ ἐκφωνεῖται ἡ δ' στάσις τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου «*Τείχος εἶ τῶν παρθένων*», εἰς ἣν συνάπτεται καὶ ὁ α' οἶκος (μόνον) «*Ἄγγελος πρωτοστάτης*». Μετὰ τὸ τρισάγιον, κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α' χαιρετισμῶν (ἀλλ' ἄνευ Εὐαγγελίου).

2. Σάββατον δ' τῶν νηστειῶν. Τίτου ὀσίου (θ' αἰ.): Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου μαρτύρων († 306), Θεοδώρας παρθενομάρτυρος.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ' Ἀλληλούια κατὰ τὸν τύπον τοῦ β' Σαββάτου τῶν νηστειῶν (19 Μαρτίου), ἀλλὰ στιχηρά, καθίσματα, νεκρώσιμα κ.λπ. λέγονται τὰ τοῦ γ' ἤχου (ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου). Οὕτως εἰς τὴν α' στιχολογίαν ψάλλονται τὰ 3 μαρτυρικά καθίσματα τοῦ γ' ἤχου «*Ὅσοι φιλομάρτυρες*» κ.λπ., ἀλλὰ μετὰ τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνηθες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἤχου «*Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν*» κ.λπ. Ἀφ' ἧς ὠδῆς τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «*Μετὰ τῶν ἀγίων*» καὶ τὸ συναξάριον. Εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ὠδῆς τοῦ β' τετραωδίου «*Γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ὠδῆς τοῦ β' τετραωδίου «*Μεγαλύνομεν πάντες*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ. Εἰς τοὺς αἶνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου (γ' ἤχος). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, «*Μήτηρ ἁγία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β' Σάββατον τῶν νηστειῶν (19 Μαρτίου). Ἀναγνώσματα: Σαββάτου δ' ἑβδομάδος νηστειῶν (Ἐβρ. ς' 9-12· Μρ. ζ' 31-37).

3. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Ἰωάννου ὀσίου συγγραφέως τῆς Κλίμακος». Νικήτα ὀσίου τοῦ ὁμολογητοῦ († 824). Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου († 833). Ἦχος δ΄· ἑωθινὸν α΄ (τυπικὸν Τριωδίου §§ 41-43).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», στιχηρὰ ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριωδίου προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, «Ὅσιε πάτερ», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὸν ἐπὶ γῆς ἄγγελον», Καὶ νῦν, «Ὡ θαύματος καινοῦ».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, «Ταῖς τῶν δακρῦν σου ῥοαῖς», Καὶ νῦν, «Ὁ δι’ ἡμᾶς γεννηθεῖς».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε», κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, ε΄ τῶν Νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ, τῇ Πέμπτῃ τοῦ μεγάλου Κανόνος, καὶ τῇ Παρασκευῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα (ἀλλ’ εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν εἰς τὸ Καὶ νῦν τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου «Τὸ ἀπ’ αἰῶνος»). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (α΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν), ὁ τοῦ Τριωδίου, καὶ ὁ τοῦ ὀσίου μετὰ στίχου «Ὅσιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν»· ἀπὸ γ’ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὀσίου, εἶτα τὰ μεσῳδία καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἀφ’ ἑ’ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μνηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οί εἰρμοὶ «Ἐνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ α΄ ἀναστάσιμον «Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν», τοῦ ὁσίου «Τοῦ κόσμου τὴν εὐπάθειαν» καὶ θεοτοκίον ὅμοιον «Κυρίως Θεοτόκον σε».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ [κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.] τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἔσπερις) «Πάτερ Ἰωάννη ὅσιε» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α΄) «Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα», β΄) «Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Δεῦτε ἐργασώμεθα», Καὶ νῦν, «Ἐπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. δ΄ νηστ., «Τῷ Ἀβραάμ ἐπαγγελάμενος ὁ Θεός» (Ἐβρ. ζ΄ 13-20)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἄνθρωπος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ» (Μαθ. θ΄ 17-31).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτικά «Τὸ φαιδρὸν», Δόξα, «Ταῖς τῶν δακρῶν σου» ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου «Τὰ τῆς σῆς παραδόξου ἐγέρσεως».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ 4 τοῦ δ΄ ἤχου «Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι» κ.λπ. (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Μεγίστους ἐν καιρῷ» καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (4 Ἀπριλ.) «Ὀλος ἀνακαίμενος» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνε-

χεία θεοτοκίον «Χαῖρε, ὄντως θρόνε». Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ μέγα προκείμενον «Μὴ ἀποστρέψῃς». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριψῶδιῳ· «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας (6 Μαρτίου).

- 4. Δευτέρα.** Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Μαλαιῶ. Πλάτωνος τοῦ Στουδίτου καὶ Ζωσιμᾶ ὁσίων (ς' αἰ.), Θεωνᾶ Θεσσαλονίκης, Νικήτα ἱερομάρτυρος τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις († 1808).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 8 καὶ 14 Μαρτίου.

- 5. Τρίτη.** Κλανδίου, Νικηφόρου κ.λπ. μαρτύρων· Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκη.

- 6. Τετάρτη.** Εὐτυχίου πατριάρχου Κων/πόλεως († 582). Τῶν ἐν Περσίδι 120 μαρτύρων († 344-47).

Τῇ Τετάρτῃ προί. Αἱ ἀκολουθίαί πᾶσαι ὡς προοδηγῶνται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων δώρων. Μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὸ ἠ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου («Πρὸς Κύριον»), εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρω αὐτῶν» (ὅπως ἀκριβῶς ὀρίζει τὸ Τριψῶδιον) καὶ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον «Τοῖς τῶν ἐμῶν λογισμῶν» (δῖς), τὸ μαρτυρικόν (ἅπαξ), τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριψῶδιου, καὶ πάντα τὰ κατ' ἀλφάβητον στιχηρὰ «Ἄπας ὁ βίος μου», μὲ τοὺς στίχους αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριψῶδιῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, προσόμοιον θεοτοκίον «ᾨ τῇ ἀρρήτῳ συγκαταβάσει!» Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριψῶδιου, «Κατευθυνθήτω», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης (τυπικὸν Τριψῶδιου § 44).

Τῇ Τετάρτῃ ἐσπέρας ψάλλεται ὁ μέγας κανὼν ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α'. Ὁ μέγας κανὼν εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Τετάρτῃ ἐσπέρας ἀναγινώσκειται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστίν»· ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ μέγας κανὼν (μετὰ τῶν εἰρωμῶν) μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια αὐτοῦ «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με» ἢ μὲ τοὺς στίχους τοὺς σημειουμένους εἰς τὸ Τριψῶδιον πρὸ τῶν τροπαρίων τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς

Αιγυπτίας και τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν καταλιμπάνονται τὰ μεσώδια καθίσματα καὶ τὸ δειρμον τριώδιον, καὶ ψάλλονται αἱ ἐν συνεχείᾳ ᾠδαὶ τοῦ μεγάλου κανόνος. Μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» ἐμμελῶς ἀκολουθῶς ἢ ζ΄, ἢ η΄ καὶ ἢ θ΄ ᾠδὴ καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ εἰρμὸς «*Ἀσπόρου συλλήψεως*». Τρισάκιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» χῦμα, «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ΄), «*Ὁ ἐν παντὶ καιρῶ*», «*Κύριε καὶ δέσποτα*», «*Ἄσπιλε, ἀμόλυντε*» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου· μετὰ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν, τὸ «*Εὐξώμεθα*» καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

Β. Ὁ μέγας κανὼν εἰς τὸν ὄρθρον

[*Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον.* Μετὰ τὸ «*Πιστεύω*» ψάλλεται ἐκ τοῦ Μηναιῖου ἢ ἀκολουθία τῆς 7ης Ἀπριλίου.]

Εἰς τὸν ὄρθρον. «*Εὐλόγητός ὁ Θεός*», οἱ δύο ψαλμοὶ ιθ΄ καὶ κ΄ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ, καὶ ὁ ἐξάψαλμος. Εἰς τὸ «*Ἀλληλούια*» οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι τοῦ δ΄ ἤχου (βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου), μὲ καταλήξεις· εἰς τὸ α΄ «*Πρεσβείαις τῶν ἀποστόλων σῶσον ἡμᾶς*», εἰς τὸ β΄ «*Πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου σῶσον ἡμᾶς*», καὶ εἰς τὸ γ΄ «*Διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς*». [Μετὰ τὸ η΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] καθίσματα ἀποστολικά τοῦ ἤχου (ὅρα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) δύο «*Φωστῆρας εἰς τὰ πέρατα*», (στίχος α΄ «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*») «*Ὡς Μωυσῆς τὸν Ἰσραήλ*», εἶτα (στίχος β΄ «*Θαυμαστός ὁ Θεός*») τὸ μαρτυρικὸν τῆς σειρᾶς «*Σταυρῶ ὀπλισάμενοι*» (ὁ ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, τῇ Πέμπτῃ πρωί, εἰς τὴν ζ΄ ᾠδὴν), Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸν Λόγον τοῦ Πατρὸς*». Ὁ ν΄ χῦμα καὶ ἡ ἱκεσία «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» [ἢ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν (Τ.Μ.Ε., Διάτ. Τρ. § 46)]. Εἴθ' οὕτως ἄρχονται οἱ χοροὶ τοῦ μεγάλου Κανόνος (τὰ τροπάρια εἰς προὔμιον «*Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με*»), συνάπτοντες καὶ τὰ λοιπὰ τροπάρια καὶ τὰ τριώδια (ὅπου ὑπάρχουν), κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς «*Στερέωσον, Κύριε*», αἴτησις καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἀφ' ς΄ ὁ εἰρμὸς «*Ἐβόησα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου*», αἴτησις, τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» μετὰ μέλους, ὁ οἶκος, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ου, και οι μακαρισμοί μετά των τροπαρίων αυτών. Εἶθ' οὕτως αἰ λοιπαὶ ᾠδαί· εἰς τὴν η' ᾠδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα Πατρὶ λέγομεν «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον...*», μετὰ τὸ Καὶ νῦν, εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμός «*Ὅν στρατιαί*», «*τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτός*», [στιχολογοῦμεν «*τὴν τιμιωτέραν*»], ψάλλονται τὰ τριώδια καὶ ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ μεγ. Κανόνος, καὶ ἐν τέλει πάλιν ὁ εἰρμός «*Ἀσπόρου συλλήψεως*». Αἵτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου (μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἡμέρας ὡς προεσημειώθη καὶ εἰς τὰ τριαδικά), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰώνων], «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικά, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰώνων ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ἐν τῷ ναῶ ἐστώτες*», «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*» καὶ ἀπόλυσις. (Τὸ πρῶν αἰ ὥρα καὶ ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων, ὡς ὀρίζεται κατωτέρω τῇ 7ῃ τοῦ μηνός, εἰς τὴν Β' περιπτώσιν.)

7. Πέμπτη. Καλλιοπίου καὶ Ἀκυλίνης μαρτύρων († 304). Γεωργίου ὁσίου ἐπισκ. Μυτιλήνης († θ' αἰ.).

Α'. Ἄν ὁ μέγας κανὼν ἐψάλη εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τὸ πρῶν τῆς Πέμπτης ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ καὶ ὄρθρου μέχρι τῶν τριαδικῶν ψάλλεται ὡς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς νηστίμοις ἡμέραις· εἶτα [μετὰ τὸ ζ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] δύο ἀποστολικά καθίσματα τοῦ δ' ἤχου καὶ τὸ μαρτυρικὸν τῆς ζ' ᾠδῆς (βλέπε τὸν προηγούμενον ὄρθρον) –εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», «*Θαυμαστός ὁ Θεός*»–, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Τὸν Λόγον τοῦ Πατρός*»· εἶτα [μετὰ τὸ η' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τοῦ μεγ. Κανόνος καθίσματα «*Φωστήρες θαυγαεῖς*», Δόξα, «*τῶν ἀποστόλων δωδεκάς*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸν ἀπερίληπτον*». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» [καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν, ὡς συνήθως]. Κανόνες ὁ τοῦ Μηναίου καὶ τὸ δίειρμον τριώδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ἑ' τὸ τοῦ Τριωδίου κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» μετὰ τοῦ οἴκου «*Τὸ τοῦ Χριστοῦ ἰατρεῖον*» καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου. Εἶτα οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν, αἱ λοιπαὶ ᾠδαὶ τοῦ κανό-

νος τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ διείρου τριωδίου, εἰς δὲ τὸ «Αἰ-
νοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμός τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου
«Τὸν ἀναρχον βασιλέα», «Τὴν τιμιωτέραν», «Σὲ τὴν οὐρανοῦ
καὶ γῆς» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». Αἴτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ
ἤχου (τρῖς), «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα, κ.τ.λ. ὡς συ-
νήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶνων ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ·
«Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., «Ἐν τῷ ναῷ
ἐσῶτες», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ» καὶ αἱ γ' μετάνοιαι.

Εἰς τὰς ὥρας, λεγομένας ὡς συνήθως, (μετὰ τὸ τρισάγιον)
καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς μόνον τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου ψυχὴ
μου» χῦμα. Μετὰ τὴν εὐχὴν «Παναγία Τριάς», ἡ ἀπόλυσις.
Εἶτα ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς διατάσσεται κα-
τωτέρω (εἰς τὴν Β' περιπτῶσιν).

Β'. Ἄν ὁ μέγας κανὼν ἐψάλῃ εἰς τὸν ὄρθρον

Τὸ πρωὶ τῆς Πέμπτης (ἀναγινώσκειται τὸ η' κάθισμα τοῦ
Ψαλτηρίου, ἐὰν παρελείφθῃ χθές, καὶ) εὐλογήσαντος τοῦ ἱε-
ρέως, λέγεται τὸ «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», «Βασιλεῦ
οὐράνιε», εἶτα τρισάγιον κ.λπ., «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), Δόξα,
Καὶ νῦν, «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ', καὶ ἀναγινώσκονται αἱ
ὥραι, ὡς συνήθως, εἰς τὰς ὁποίας μετὰ τὸ τρισάγιον, ὡς καὶ εἰς
τοὺς μακαρισμοὺς, λέγεται μόνον τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου ψυ-
χὴ μου» χῦμα.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ·
μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου
(«Πρὸς Κύριον»), εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου
«Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὸ ἰδιόμελον «Ἀυτεξουσίως ἐξεδύ-
θην» (δῖς), τὸ μαρτυρικόν, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τρι-
ωδίου καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (8 Ἀπριλίου) εἰς 4 –δευ-
τερουμένου τοῦ πρώτου–, Δόξα, Καὶ νῦν, σταυροθετοκίον
«Πικροτάτως δακρύνουσαν». Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀνα-
γνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς
προηγιασμένης. Εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς
ἐπαύριον.

- 8. Παρασκευή.** Ἀγάβου, Ῥούφου, Φλέγοντος, Ἐρμού κ.λπ. ἀπο-
στόλων. Κελεστίνου Ῥώμης († 432), Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ
ἐν Κῶ († 1669).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὸ ἡ΄ κάθισμα («Πρὸς Κύριον») εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης», τὸ ἰδιόμελον «Ὡς ἐξ Ἱερουσαλήμ» δῖς, τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου «Βουλὴν προαιώνιον» κ.λπ. ἀνά μίαν, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος μυστήριον». Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω» καὶ καθεξῆς ἡ ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων. Κοινωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε».

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας. Ψάλλεται ὁ ἀκάθιστος ὕμνος ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α΄. Ὁ ἀκάθιστος ὕμνος εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας ἀναγινώσκειται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστί». Μετ' αὐτὸ οἱ χοροὶ τὸ τροπάριον «Τὸ προσαχθὲν μυστικῶς» (ἐκ τρίτου), καὶ ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἐμμελῶς τὴν α΄ στάσιν τῶν οἴκων. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ (δίχορον) καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν β΄ στάσιν τῶν οἴκων. Εἶτα, ἀρχομένου τοῦ β΄ χοροῦ, ψάλλονται ἡ δ΄, ε΄ καὶ ς΄ ᾠδή, τὸ κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν γ΄ στάσιν τῶν οἴκων. Εἶθ' οὕτως, ἀρχομένου τοῦ α΄ χοροῦ, ψάλλονται ἡ ζ΄, η΄ καὶ θ΄ ᾠδή (ἐν τῇ θ΄ ᾠδῇ θυμᾷ ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς, ὡς εἴθισται), «Τῆ ὑπερμάχῳ», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν δ΄ στάσιν τῶν οἴκων ἐπισυνάπτων ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τὸν α΄ οἶκον. Τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ» σύντομον. Εἶτα τρισάγιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ» χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «Εὐξώμεθα», ψάλλεται μετὰ μέλους τὸ κάθισμα «Τὴν ὠραιότητα», καὶ εἶτα ὁ ἱερεὺς τὸ «Δι' εὐχῶν».

Β΄. Ὁ ἀκάθιστος ὕμνος εἰς τὸν ὄρθρον

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας, ἀναγινώσκομεν τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον (ἐν τῷ νάρθηκι), [ψάλλοντες ἐν αὐτῷ τὸν κανόνα τοῦ Μηναίου τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἀγίου (9 Ἀπριλίου)]. Οὐδὲν ἐκ τοῦ Ἀκαθίστου λέγεται ἐνταῦθα οὔτε οἱ οἴκοι τῆς Θεοτόκου,

ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὸ «Ἄξιον ἐστὶ» τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ»· μετὰ τὰς εὐχὰς «Ἄσπιλε, ἀμόλυντε» κ.τ.λ. γίνεταί (μικρὰ) ἀπόλυσις, «Εὐξώμεθα» καὶ «Δι' εὐχῶν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸ «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς» ἀναγινώσκονται οἱ δύο ψαλμοὶ κ.τ.λ. (βλέπε ἐν τῷ Ὁρολογίῳ). Εἶτα ὁ ἐξάψαλμος καὶ μεγάλη συναπτή.

Α' ΣΤΑΣΙΣ. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» (ψαλλόμενον τετράκις εἰς τοὺς συνήθεις στίχους αὐτοῦ) τὸ τροπάριον «Τὸ προσαχθὲν μουσικῶς» ἐκ τρίτου, καὶ ἡ α' στάσις τῶν οἴκων. Εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὸν τὸ κράτος».

Β' ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ, ἡ β' στάσις τῶν οἴκων καὶ αὐθις «Τῇ ὑπερμάχῳ». Εἶτα ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» εἰς 6 (ἐνταῦθα ᾠδαὶ α' καὶ γ'). Ἐν τῷ τέλει ἐκάστης ᾠδῆς (ἄχρι τῆς ε') καταβασίαι οἱ εἰρμὸι τοῦ Ἀκαθίστου.

Γ' ΣΤΑΣΙΣ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς, ἡ καταβασία αὐτῆς, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός», τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» σύντομον, καὶ ἡ γ' στάσις τῶν οἴκων. Εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ» σύντομον καὶ τὸ μεσῶδιον κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός». Αἱ ᾠδαὶ δ', ε' καὶ ς' τοῦ Ἀκαθίστου, ἀπὸ δὲ τῆς ς' ᾠδῆς συμψάλλεται καὶ τὸ δίειρμον τετραῶδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ, μετὰ τῶν οἰκείων προὔμνιων, ὡς ἐξῆς:

«Υπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς» εἰς τὰ τροπάρια τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ πρώτου τετραωδίου·

«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν» εἰς τὰ μαρτυρικά τῶν δύο τετραωδίων·

«Κύριε, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου» εἰς τὸ νεκρώσιμον τοῦ πρώτου τετραωδίου·

Δόξα εἰς τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ δευτέρου τετραωδίου. Εἰς τὰ μετὰ τὸ θεοτοκίον τοῦ β' τετραωδίου ὑπάρχοντα τροπάρια λέγονται οἱ πρὸ αὐτῶν στίχοι.

Ἐν τέλει τῆς ς' καὶ τῶν λοιπῶν ᾠδῶν, καταβασία ψάλλεται ὁ ἐκάστοτε εἰρμὸς τοῦ β' τετραωδίου.

Δ' ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὸν εἰρμὸν «Τοῦ κήτους τὸν προφήτην»,

μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς», «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἄπαξ, ἡ δ' ἑστῆς τῶν οἴκων, συναπτομένου ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τοῦ α' οἴκου. Εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ» χῦμα καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου. Ἀκολουθῶς ἡ ζ' καὶ ἡ η' ὥδη τῶν κανόνων (εἰς τὴν η' ὥδην ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον*»). Εἶτα «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» καὶ ὁ εἰρμὸς «*Τὸν ποιητὴν τῆς κτίσεως*». (Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου *Τὴν τιμιωτέραν*) ψάλλεται ἡ θ' ὥδη τῶν κανόνων, ἐπισφραγιζομένη μετὰ τοῦ εἰρμοῦ «*Ἡσαΐα, χόρευε*».

Ἐξαποστειλᾶριον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον*» (δίς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «*Κεκρυμμένον μυστήριον*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω*». Δοξολογία μεγάλη, «*Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς*» ἄπαξ, ἡ ἐκτενής, τὰ πληρωτικά καὶ ἡ ἀπόλυσις ὡς συνήθως. (Τὸ πρῶν ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου ὡς διατυπῶνται κατωτέρω.)

9. † Σάββατον τοῦ ἀκαθίστου. Εὐψυχίου μάρτυρος († 362). Βαδίου ἱερομάρτυρος, τῶν ἐν Περσίδι μαρτύρων († 362-4).

Τῷ αὐτῷ Σαββάτῳ, Παναγίας τῆς Θεοσκεπάστου ἐν Ἄνδρῳ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, ἀντὶ τῶν τροπαρίων «*Ἄκτιστε φύσις*» τὸ τροπᾶριον «*Τὸ προσταχθὲν*», ἀντὶ δὲ τῶν νεκρωσίων τροπαρίων τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*».

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλῃ εἰς τὸ ἀπόδειπνον, τότε ὁ ὄρθρος τελεῖται ὡς ἐξῆς. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ τροπᾶριον «*Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς*» δίς. [Τὸ Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Κάθισμα «*Ὁ μέγας στρατηγός*» (ζῆτει μετὰ τὴν γ' ὥδην τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες ὁ τῆς Ἀκαθίστου «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*» μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τὸ δίειρμον τετραῶδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ. Ἀπὸ γ' ὥδης τὸ μεσῶδιον κάθισμα «*Ὁ μέγας στρατηγός*» ἄπαξ. Ἀφ' ἑστῆς τὸ κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» χῦμα καὶ ὁ οἶκος «*Ἄγγελος πρωτοστάτης*» καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου. Καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*». Ἐξαποστειλᾶριον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον*» (δίς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «*Κε-*

κρυμμένον μυστήριον» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω». Δοξολογία μεγάλη, «Τὸ προσταχθέν μυστικῶς» ἅπαξ.

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλη χθὲς εἰς τὸν ὄρθρον, τότε [μετὰ τὸ μεσονυκτικὸν] ἀναγινώσκονται τὰ παραλειφθέντα καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου, [ἢ α' ὥρα] καὶ εὐθὺς ἡ λειτουργία.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἢ γ' καὶ ἡ σ' ὥδη τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου.] Ἄν δὲν ψαλοῦν τυπικὰ, λέγονται ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας (τῶν «καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκιον «Τὸ προσταχθέν», κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Τρισάγιον. Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, Νοεμ. 21, «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή» (Ἐβρ. θ' 1-7)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σεπτ. 8, «Ἀναστάσα Μαριάμ» (Λκ. α' 39-49, 56), καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἄπας γηγενής»· κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἶδομεν τὸ φῶς».

- 10. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.** «Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας». Τερεντίου, Πομπηίου, Μαξίμου, Ἐπαμεινώνδου, Μιλτιάδου καὶ ἐτέρων 35 μαρτύρων (γ' αἰ.). Γρηγορίου ε' ΚΠόλεως ἱερομάρτυρος († Πάσχα 10 Ἀπριλίου 1821). Ἦχος πλ. α', ἑωθινὸν β' (τυπικὸν Τριωδίου §§ 54-56).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Τὸ προσταχθέν»· κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, «Ἐθαυματούργησε, Χριστέ,... ὅθεν τὸ ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἀπορριψαμένη...», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ».

Εἰσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὰ τῆς ψυχῆς θηρεύματα», Καὶ νῦν, «Ὁ θαύματος καινοῦ».

Ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Ἐν σοί, μῆτερο, ἀκριβῶς», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἡχου «Κράτος τῆς ἐνιαίας», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον

ἐσί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε».

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, εἴ τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν (ἀλλ' εἰς εἰς τὸ Καὶ νῦν τῆς α' στιχολογίας τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστ. ἀπολυτικίου «Χαῖρε, πύλη Κυρίου»). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (β') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου (μετὰ στίχων ὁ α' «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», καὶ ὁ β' «Ἁγία τοῦ Θεοῦ»)· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ὁσίας, τὸ μεσώδιον κάθισμα καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' εἴ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ συναξάριον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἐνοιξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ β' ἀναστάσιμον «Τὸν λίθον θεωρήσασαι», τῆς ὁσίας «Ἐπόδειγμα μετανοίας» καὶ θεοτοκίον «Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ [κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.] τῆς ὁσίας προσόμοια 3 (ἃ ζητεῖ ἐν τοῖς ἐσπερίοις) «Σὲ μὲν διεκώλυε» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Ἐπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου», β) «Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου καὶ κατήρθυνε τὰ διαβήματά μου», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ», Καὶ νῦν, «Ἐπευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§ 64-66).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Ἐν σοί, μήτηρ», καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. ε' νηστ., «Χριστὸς παραγενόμενος ἀρχιερέυς» (Ἐβρ. θ' 11-14)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα» (Ματθ. ι' 32-45).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Τῆ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον», Δόξα, «Ἐν σοί, μήτηρ»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου «Ἀγγελικῇ ὁράσει».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ τοῦ πλ. α' ἤχου 4 «Κύριε, ἁμαρτάνων» (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Πτωχεύσας ὁ πλούσιος» καὶ 3 τοῦ Μηναιῶν (11 Ἀπριλίου) «Χάριν ἀπαντήσας δαφιλωῶς» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον «Ἐχεις συμπαθείας οἰκτιρμοὺς». Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ μέγα προκείμενον «Ἔδωκας κληρονομίαν». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις»· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας (6 Μαρτίου).

Σημειώσεις. Ἐνθα τυχὸν τιμᾶται σήμερον ὁ ἅγιος Γρηγόριος Ε', τοῦ ὁποίου τὸ ἰ. λείψανον τεθησαύριται ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Ἀθηνῶν, συμψάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ (ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἢ ἐν τέλει τοῦ Μηναιῶν), κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ (Τ.Μ.Ε. 9 Μαρτίου, περ. ε', §§ 8-10). Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου (13ης Νοεμβρίου, Ἐβρ. ζ' 26 - η' 2) καὶ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς.

- 11. Δευτέρα πρὸ τῶν Βαΐων.** Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου († 92). Τρυφαινῆς ὁσίας τῆς ἐν Κυζίκῳ.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 8 καὶ 14 Μαρτίου.

- 12. Τρίτη πρὸ τῶν Βαΐων.** Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου τοῦ ὁμολογητοῦ (η' αἰ.). Ἀνθούσης ὁσίας († 801).

13. Τετάρτη πρὸ τῶν Βαΐων. Μαρτίνου πάπα Ῥώμης ὁμολογητοῦ († 655), Ζωΐλου καὶ λοιπῶν μαρτύρων. [Ἐπέτειος τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Φράγγων γενομένης ἀλώσεως τῆς Κων/λεως (13 Ἀπριλίου 1204)].

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωταί.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Μετὰ τὸ ἡ΄ κάθισμα («Πρὸς Κύριον»), εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Πλούσιος ἐν πάθει» (δίς), τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (14 Ἀπριλίου) ἕτερα 3 «Λόγω θείας γνώσεως» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Χωρὶον εὐρύχωρον». Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

14. Πέμπτη πρὸ τῶν Βαΐων. Ἀριστάρχου, Πούδη καὶ Τροφίμου ἐκ τῶν 70. Ἀρδαλίωνος μάρτυρος τοῦ πρώην μίμου, Θωμαΐδος μάρτυρος, Δημητρίου νεομάρτ. τοῦ ἐν Τριπόλει († 1803).

15. Παρασκευὴ πρὸ τῶν Βαΐων. Κρήσκεντος μάρτυρος. Λεωνίδου μάρτυρος (ἐπισκόπου Ἀθηνῶν).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωταί.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Λαζάρου ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» –ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι»– τὸ ἰδιόμελον «Τὴν ψυχωφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, καὶ τὴν ἁγίαν ἑβδομάδα» (δίς), τὸ μαρτυρικὸν (ἅπαξ) καὶ τὰ τοῦ Λαζάρου 5 ἰδιόμελα, Δόξα, «Ἐπιστὰς τῷ μηνίματι Λαζάρου», Καὶ νῦν, «Τὴν ψυχωφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, βοήσωμεν» (τὸ μέγα). Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Εἰς τὸ μικρὸν ἀποδείπνον. Μετὰ τὸ «Ἄξιον ἐστὶ» ψάλλεται ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανὼν τοῦ ἁγίου Λαζάρου μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»· μετὰ τὴν θ΄ ὥδην ἐπαναλαμβάνεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «Ἐποίησε κράτος» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Ἡ πάντων χαρά», «Κύριε, ἐλέησον» (μ΄), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», «Ἄσπιλε, ἀμόλυπτε» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀποδείπνου (λεγόμενα χῦμα ἀπὸ τοῦ

ἀναλογίου). Ἀπόλυσις μετὰ τοῦ «*Εὐξώμεθα*» καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*» (τυπικὸν Τριωδίου § 60).

16. † Σάββατον τοῦ Λαζάρου. Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας μαρτύρων. Χαρίσσης, Νίκης καὶ τῶν σὺν αὐταῖς μαρτύρων († 258). Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τυπ. Τριωδ. § 61).

Εἰδήσεις. 1. Ἐφεξῆς μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων παύει ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς.

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μετὰ τὸ Ἐξαίρετως δὲν ψάλλεται τὸ «Ἄξιον ἐστίν».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Εἶδομεν τὸ φῶς» δὲν ψάλλεται.

4. Ἐπίσης ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μνημόσυνον δὲν τελεῖται, μνημονεύονται ὅμως τὰ ὀνόματα, ἂν δεῖσῃ, τῶν τεθνεώτων, ψαλλομένων εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας τῶν τεσσάρων τροπαρίων «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.τ.λ. (βλέπε *T.M.E.*, σ. 352, σμμ. 35).

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*» τρίς.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ «*Κατοικίρας τῆς Μάρθας*» (δῖς) καὶ τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι ηὐλόγηταί σου*» καὶ τὸ κάθισμα «*Ἡ πηγὴ τῆς σοφίας*» (δῖς). Εὐθύς «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι*» καὶ ὁ ν' ψαλλμὸς χῦμα.

ΚΑΝΟΝΕΣ καὶ τετραώδια κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (τὰ τροπάρια μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*»)· ἀπὸ γ' καὶ ς' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμὸι τοῦ Τριωδίου «*Υγρὰν διοδεύσας*»· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου *Τὴν τιμιωτέραν*) ἢ θ' ᾠδῆ ἀμφοτέρων τῶν τετραωδίων κανόνων (μετὰ τοῦ ἀνωτέρω στίχου) καὶ εἶτα ὁ εἰρμὸς «*Κυρίως Θεοτόκον*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» [τὸ «*Υψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν*» δὲν ψάλλεται σήμερον] καὶ τοῦ Τριωδίου «*Λόγῳ σου, Λόγε*» δῖς, «*Διὰ Λαζάρου σε, Χριστός*» ἅπαξ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ τὰ 8 ιδιόμελα τοῦ ἁγ. Λαζάρου κατὰ σειράν, Δόξα, «Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἶδησις. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ εἰς τὸν ὄρθρον ἢ «Τιμωτέρα» δὲν στιχολογεῖται, ἀλλὰ ψάλλεται ἀντ' αὐτῆς ἢ θ' ὥδῃ τοῦ κανόνος ἐκάστης ἡμέρας.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἢ γ' ὥδῃ τοῦ α' καὶ ἢ ε' ὥδῃ τοῦ β' κανόνος.] Ἄν δὲν ψαλοῦν τυπικὰ, λέγονται τὰ συνήθη ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας (τῶν «καθημερινῶν»· βλέπε εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις), ἀλλὰ μὲ ἐφύμνια εἰς μὲν τὸ δεῦτερον «Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν», εἰς δὲ τὸ τρίτον «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν».

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ τροπάρια μόνον τῆς ἑορτῆς, ἢ τοὶ ἀπολυτικίον «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν» καὶ κοντάκιον «Ἡ πάντων χαρά». Ἄντ' τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος: Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, «Βασιλείαν ἀσάλευτον» (Ἐβρ. ιβ' 28 - ιγ' 8)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος» (Ἰω. ια' 1-45).

Καθεξῆς ἢ θεία λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως» ὁ εἰρμός τῆς θ' ὥδῆς τοῦ α' τετραωδίου «Τὴν ἀγνήν ἐνδόξως τιμήσωμεν».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον· ἀλληλούια»· ἀντὶ τοῦ Εἴδομεν τὸ φῶς «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός».

17. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ. «Ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἴσοδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Συμεῶν ἱερομάρτ. τοῦ ἐν Περσίδι († 344). Ἀγαπητοῦ Ῥώμης († 536), Ἀδριανοῦ μάρτυρος († 251), Μακαρίου ἐπισκ. Κορίνθου († 1805).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τυπικὸν Τριωδίου §§ 63-65).

Εἰς τὴν θ´. Ἀπολυτίκιον «*Τὴν κοινήν ἀνάστασιν*»· κοντάκιον «*Ἡ πάντων χαρά*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» τὰ ἰδιόμελα «*Σήμερον ἡ χάρις*» κ.λπ. εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α´), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ἡ χάρις*».

ΕἰΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Τὴν κοινήν ἀνάστασιν*», Δόξα, τὸ αὐτὸ, Καὶ νῦν, «*Συνταφέντες σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος*».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «*Ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθεσθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν´ ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Συνταφέντες σοι*».

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν μεγάλην Ἑβδομάδα θὰ τελεστοῦν τρεῖς θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ μεγάλῃ Δευτέρᾳ, τῇ μεγάλῃ Τρίτῃ καὶ τῇ μεγάλῃ Τετάρτῃ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ τοῦ Τριωδίου κατὰ σειρᾶν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Τὸ α´ ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ´ ἤχου. Προκείμενον, ἦχος δ´, ψαλμὸς η´, «*Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον*»· στίχος «*Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστόν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ*»· καὶ ἡ λοιπὴ τάξις τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΩΝ, ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6 «*ἄνευ σίχων*», πλὴν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς· ἀπὸ γ´ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ τῆς ἑορτῆς· ἀφ´ ς´ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «*ᾠφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἡ θ´ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ εἶτα πάλιν ὁ εἰρμὸς «*Θεὸς Κύριος*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ «Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν» ἐκ τρίτου, μετὰ τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἢ εὐχὴ Εἰς τὸ εὐλογεῖσαι Βαῖα «Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβίμ».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς (ἀνὰ μίαν), Δόξα, Καὶ νῦν, «Πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα». Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «Συνταφέντες σοι».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐπὶ πύλου ὄνου καθεσθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν», «Συνταφέντες σοι» καὶ κοντάκιον «Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε» (Φιλιπ. δ' 4-9)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα» (Ἰω. ιβ' 1-18).

Καθεξῆς ἢ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «Θεὸς Κύριος».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἀλληλούια»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν, τὸ «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἶτα ὁ λαὸς προσέρχεται καὶ λαμβάνει ἐκ τοῦ ἱερέως κλάδους βαΐων.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν», Δόξα, «Συνταφέντες σοι»· κοντάκιον «Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ 3 ἑσπέρια ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς, εἰσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀπόστιχα, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ψάλλεται ὁ διὰ τὸ ἀπόδειπνον κανὼν «Ἰωσήφ τὴν σωφροσύνην», μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἐν τέλει τῆς θ' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς «Ἀλλότριον τῶν μητέρων ἢ παρθενία». Εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ «Θεοτόκε παρθένα» καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Ἀπόλυσις «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ἐκού-

σιον πάθος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινός...», εἰς δὲ τὴν συγχώρησιν τὸ σταυροθεοτοκίον «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Σημείωσις. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόλυσις τηρεῖται κατὰ πάσας τὰς ἱεράς ἀκολουθίας μέχρι τῆς μεγ. Τετάρτης. Ἐπίσης εἰς τὰς ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν τῆς μεγ. Ἑβδομάδος δὲν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου, καθότι δὲν συμψάλλεται ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ.

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Δευτέρας (ψαλλόμενος τῇ Κυριακῇ ἐσπέρας). «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς» κ.τ.λ., τὸ «Ἐπακούσαι σου» καὶ ὁ ἐξάψαλμος. Εἰς τὸ «Ἀλληλούια» τὸ τροπάριον «Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται» ἐκ τρίτου, μετὰ καταλήξεων εἰς τὸ α' «προστασίαις τῶν ἀσωμάτων σῶσον ἡμᾶς», εἰς τὸ β' «προσβείαις (τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ) σῶσον ἡμᾶς» καὶ εἰς τὸ γ' «διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς». Καθίσματα τοῦ Τριωδίου κατὰ σειρὰν καὶ εὐθύς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου. Ὁ ν' χῦμα καὶ τὸ τριωδίον «Τῷ τὴν ἄβατον» εἰς 6 (μετὰ στίχου εἰς τὰ τροπάρια «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ὥδης Δόξα, Καὶ νῦν), ψάλλοντες μεθ' ἐκάστην ὥδην πάλιν τὸν εἰρμὸν ὡς καταβασίαν. Μετὰ τὴν α' ὥδην, αἵτησις, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου (18 Ἀπριλίου) καὶ τοῦ Τριωδίου. Εἰς τὴν ἡ' ὥδην ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν «Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον», εἰς δὲ τὸν εἰρμὸν «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον». Ἀντὶ τοῦ Τὴν τιμιωτέραν, ἡ θ' ὥδη τοῦ τριωδίου. Αἵτησις καὶ τὸ ἐξαποστειλάριον τρεῖς. Οἱ αἴνοι, ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ ἀπόστιχα κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον «Ὁ Ἰακώβ ὠδύρευτο», «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ὁ ὢν εὐλογητός», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ τρεῖς μεγ. μετάνοιαι ἀπόλυσις «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος».

- 18. † Μεγάλη Δευτέρα.** «Μνειάν ποιούμεθα Ἰωσήφ τοῦ παγκάλου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καταραθείσης καὶ ξηρανθείσης συκῆς». Ἰωάννου ὀσίου. Σάββα τοῦ στρατηλάτου καὶ μάρτυρος, Ἀθανασίας ὀσίας τῆς ἐξ Αἰγίνης.

Τῆ μεγάλης Δευτέρας πρωί. [Ἀναγινώσκονται τὰ πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (δ', ε', ς', ζ', η').] Εἶτα αἱ ὥραι λιταὶ μετὰ τοῦ τροπαρίου «Ἰδοὺ ὁ νυμφίος» καὶ τοῦ κοντακίου «Ὁ Ἰακώβ ὠδύρευτο».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 6 ἰδιόμελα τῶν αἰνῶν καὶ τῶν ἀποστίχων, Δόξα, Καὶ νῦν, «Δευτέραν Εὔαν». Εἴσοδος μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἡμέρας, «Κατευθυνθήτω», καὶ εὐθύς τὸ Εὐαγγέλιον. Καθεξῆς ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων ἀπόλυσις «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος».

Τῆ μεγ. Δευτέρας ἑσπέρας. Εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον, μετὰ τὴν δοξολογίαν ψάλλεται τὸ τριώδιον «Συνέλθωμεν τῷ Χριστῷ» μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ, εἰς δὲ τὴν συγχώρησιν τὸ σταυροθεοτοκίον «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Τῆ μεγ. Δευτέρας ἑσπέρας. Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Τρίτης, ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ καὶ κατὰ τὴν τυπικὴν διάταξιν τῆς χθές. Εἰς τὸ α' «Ἰδοὺ ὁ νυμφίος» κατάληξις «προεβείαις τοῦ προδορῶμου σώσον ἡμᾶς», εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν εὐθύς αἴτησις, διότι ὁ κανὼν δὲν ἔχει α' ὠδήν.

- 19. † Μεγάλη Τρίτη.** «Ἡ παραβολὴ τοῦ Κυρίου περὶ τῶν δέκα παρθένων». Παφνουτίου ἱερομάρτυρος, Φιλίππου μάρτυρος, Γεωργίου ἐπισκ. Πισιδίας τοῦ ὁμολογητοῦ.

Τῆ μεγάλης Τρίτης πρωί [ἀναγινώσκονται ἕτερα πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (θ', ι', ια', ιβ', ιγ')] καὶ εἶτα] αἱ ὥραι λιταί, ὡς χθές.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν, τὰ 6 ἑσπέρια ἰδιόμελα (τὰ τῶν αἰνῶν καὶ τῶν ἀποστίχων), Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἰδοὺ σοὶ τὸ τάλαντον». Εἴσοδος μετ' Εὐαγγελίου κ.τ.λ. ὡς χθές. Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον καθεξῆς ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων δώρων.

Τῆ μεγ. Τρίτης ἑσπέρας. Εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον, μετὰ τὴν δοξολογίαν, ψάλλεται τὸ τριώδιον «Συντελείας ὁ καιρὸς» μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν συγχώρησιν «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Τῆ μεγ. Τρίτης ἑσπέρας. Ὁ ὄρθρος τῆς μεγάλης Τετάρτης ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ καὶ κατὰ τὴν τυπικὴν διάταξιν τῆς προ-

χθές. Εἰς τὸ α' «Ἴδου ὁ νυμφίος» κατάληξις «δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου σῶσον ἡμᾶς», εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη.

20. † Μεγάλη Τετάρτη. «Μνεῖα τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρω πόρνης γυναικός». Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Τριχινᾶ· Ζακχαίου ἀποστόλου, Ἀθανασίου ὁσ. κτίτορος Μεγ. Μετέωρου († 1310)· Ἀναστασίου Β', Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἱερομάρτυρος (ζ' αἰ.).

Τῆ μεγάλη Τετάρτη πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα ε' καθίσματα τοῦ Ψαλτηρ. (ιδ', ιε', ις', ιθ', κ') καὶ εἶτα] αἱ ὄραι λιταί, ὡς προχθές.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν, ἑσπέρια στιχηρὰ ἰδιόμελα 10 (τὰ τῶν αἰῶνων καὶ τῶν ἀποστίχων), Δόξα, Καὶ νῦν, «Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις». Εἴσοδος μετ' Εὐαγγελίου κ.τ.λ. ὡς προχθές. Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον καθεξῆς ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων δώρων.

Σήμερον εἴθισται εἰς τοὺς ἰ. ναοὺς ὅπως τελῆται καὶ τὸ **μυστήριον τοῦ ἱεροῦ εὐχελαιίου.**

Τῆ μεγάλη Τετάρτη ἑσπέρας. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, μετὰ τὸ «Ἄξιον ἐστίν», τὸ τριψῆδιον «Ἀνώγειν ἐστρωμένον» μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.τ.λ., τὸ κοντάκιον «Τὸν ἄρτον λαβών», κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Ἀπόλυσις «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος».

Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς μεγ. Πέμπτης (ψαλλόμενον συνήθως τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Τετάρτης). Εἰς τὸ «Ἀλληλούια» τὸ τροπάριον «Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ» τρίς· εὐθὺς τὸ Εὐαγγέλιον, εἶτα ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ κανὼν «Τμηθεῖση τμᾶται» ἄνευ στίχων, ἀλλ' εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ὥδης Δόξα (ἀντὶ τοῦ ὁποίου εἰς τὴν η' ὥδην λέγεται τὸ «Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱόν»), Καὶ νῦν, καὶ ἐν τέλει ἐκάστης ὥδης πάλιν ὁ εἰρμὸς ὡς καταβασία. Ἀπὸ γ' ὥδης τὰ μεσῶδια καθίσματα: ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναιίου (21 Ἀπριλίου) καὶ τοῦ Τριψδίου. Ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, ἡ θ' ὥδη τοῦ κανόνος. Τὸ ἐξαποστειλάριον (τρὶς), οἱ αἶνοι (εἰς 4), ἡ δοξολογία (χῦμα) καὶ τὰ ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ. Μετὰ τὸ

«Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., [«Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί»,] τὸ τροπάριον τῆς προφητείας τῆς α΄ ὥρας, ἡ προφητεία, ἡ ἐκτενής καὶ ἀπόλυσις «Ὁ δι΄ ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα ὁδὸν ἀρίστην τὴν ταπεινῶσιν ὑποδείξας ἐν τῷ νύψαι τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ μέχρι σταυροῦ καὶ ταφῆς συγκαταβάς ἡμῖν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός...» καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν».

- 21. † Μεγάλη Πέμπτη.** «Τὸν ἱερὸν νιπτῆρα ἐορτάζομεν, τὸν μυστικὸν δεῖπνον, τὴν ὑπερφῶ προσευχὴν καὶ τὴν προδοσίαν αὐτήν». Ἰανουαρίου ἱερομάρ. († 305). Ἀλεξάνδρου τῆς βασιλείσεως Ἀναστασίου Α΄ Ἀντιοχείας, ὀσίου († 599)· Μαξίμου Κων/πόλεως († 434).

Εἵδησις. Σήμερα κατὰ τὴν προσκομιδὴν ἐξάγεται καὶ δεύτερος ἄμνος, ὅς, μετὰ τὸν ἐν τῇ θ. λειτουργία καθαγιασμὸν καὶ τὴν μετὰ τοῦτον προσεκτικὴν ἀποξήρασιν αὐτοῦ, φυλάσσεται διὰ τὰς καθ' ὄλον τὸ ἔτος ἀνάγκας τοῦ λογικοῦ ποιμνίου.

Τῇ μεγ. Πέμπτη πρωί. Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου. «Εὐλογημένη ἡ βασιλεία», ὁ προοιμιακός, ἑσπέρια ἰδιόμελα τὰ 5 τῶν αἰῶνων (δευτεροῦντες τὸ α΄), Δόξα, Καὶ νῦν, «Γέννημα ἐχιδνῶν». Εἴσοδος μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἴλαρόν» καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ ἀναγνώσματα μετὰ τῶν προκειμένων αὐτῶν. Μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός» καὶ τὸ τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς μεγ. Πέμπτης· Ἀπόστολος, «Ἐγὼ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου» (Α΄ Κορ. ια΄ 23-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται» (Μτθ. κς΄ 2-20, Ἰω. ιγ΄ 3-17, Μτθ. κς΄ 21-39, Λκ. κβ΄ 43-44, Μτθ. κς΄ 40-κς΄ 5), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Ἀντὶ χειρουργικοῦ, τὸ τροπάριον «Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ» (μετὰ τὸ «οὐ φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας», γίνεται ἡ εἴσοδος τῶν τ. δώρων, καὶ εἶτα συνεχίζει ὁ β΄ χορὸς «ἀλλ' ὡς ὁ ληστής...»). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ»· τὸ αὐτὸ ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς (καὶ τοῦ Πληρωθῆτω). Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ὄρθρῳ «Ὁ δι' ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα ὁδὸν ἀρίστην...».

Τὴν ἑσπέραν τῆς μεγάλης Πέμπτης. Ὁ ὀρθρος τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. [Κατὰ νεότερον σχετικῶς ἔθος, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ιδ' ἀντιφώνου, ὁ ἱερεὺς ἐξέρχεται τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱεροῦ μετὰ τοῦ Ἐσταυρωμένου ἀπαγγέλλων ἐν κατανύξει κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Εὐαγγελίου τὸ «*Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου*», ὃ ἐπαναλαμβάνεται ψαλλόμενον ὑπὸ τῶν χορῶν]. Μετὰ τὸ ιβ' Εὐαγγέλιον, «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐξηγόρασας ἡμᾶς*», ἡ ἑκτηνῆς «*Ἐλέησον ἡμᾶς*» κ.τ.λ.. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας καὶ κολαφισμοὺς καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

22. † Μεγάλη Παρασκευή. «Τὰ ἅγια καὶ φρικτὰ πάθη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἔτι δὲ μνεία τῆς τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ ὁμολογίας». Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Συκεῶτου († 613)· Ναθαναὴλ ἀποστόλου (α' αἰ.), Θεοχάρους καὶ Ἀποστόλου ὁσίων τῶν ἐν Ἄρτῃ, Νεάρχου μάρτυρος.

Τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ πρωί. «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», «*Βασίλεῦ οὐράνιε*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῶν μεγάλων ὠρῶν, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἄρχεται μετὰ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» τρίς, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Ὅτε ψάλλονται τὰ ιδιόμελα τῶν ὠρῶν γ' ς' καὶ θ', ὁ διάκονος (ἢ ὁ ἱερεὺς) ἐνδύομενος τὸν συνήθη μέλανα μανδύαν, προπορευομένου λαμπαδοῦχου, θυμῆ τὸν λαὸν μετὰ θυματοῦ (κατζίου). Μετὰ τὸ ιδιόμελον τῆς θ' ὥρας «*Ὅτε σε σταυρῶ*», οἱ χοροὶ τὸ Δόξα, Καὶ νῦν, καὶ ὁ ἀναγνώστης (ἢ ὁ κανονάρχης) ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ καὶ ἀπαγγέλλει κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ἀποστόλου τὸ ιδιόμελον «*Σήμερον κρεμᾶται*» (λέγων τὸν μὲν α' στίχον «*Σήμερον κρεμᾶται*» τρίς, ὡσαύτως καὶ τὸν στίχον «*Προσκυνοῦμέν σου τὰ πάθη, Χριστέ*» τρίς, τοὺς δὲ λοιποὺς στίχους ἀνὰ μίαν), καὶ εἶτα ψάλλουν οἱ χοροὶ τὸ αὐτὸ ιδιόμελον δίχορον κατὰ στίχον. Μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς θ' ὥρας «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*», ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις «*Ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας*».

Ὁ ἑσπερινὸς τοῦ μεγάλου Σαββάτου (τῆς ἀποκαθλώσεως). Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ' ὥρας, «*Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς*» καὶ ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. [Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τελεῖται σιωπηρῶς παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ ἀποκαθήλωσις τοῦ Ἐσταυρωμένου]. Μετὰ τὰ πληρωτικὰ καὶ τὸ «*Εἶη τὸ κράτος*» οἱ χοροὶ μεταβαίνουν εἰς τὴν βορείαν θύραν τοῦ ἱεροῦ καὶ ἄρχονται τῶν ἀποστίχων «*Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν*» κ.λπ.· οἱ δὲ ἱερεῖς ἀσκεπεῖς καὶ ἐνδεδυμένοι φελώνια τελοῦν τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου μετὰ λιτανείας· ἔρχονται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, φέρουν τρεῖς κύκλους περὶ τὸ κουβούκλιον καὶ θέτουν ἐν αὐτῷ τὸν ἐπιτάφιον καὶ τὸ ἱ. Εὐαγγέλιον· οἱ ψάλται Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «*Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον*»· εἶτα «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., τὰ ἀπολυτικά «*Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... κηδεύσας ἀπέθετο*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ταῖς μυροφόροις γυναιξίν... ἐδείχθη ἀλλότριος*». Ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Ὁ ὄρθρος τοῦ μεγ. Σαββάτου «Ἐπιτάφιος Θρηῖνος» (ψαλλόμενος εἶτε τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Παρασκευῆς εἶτε τὴν α' πρωινήν τοῦ μεγ. Σαββάτου). «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», τρισάγιον κ.λπ., «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*» κ.λπ. καὶ τὸν ἐξάψαλμον· εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἀπολυτικά «*Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... κηδεύσας, ἀπέθετο*», Δόξα, «*Ὅτε κατήλθες*», Καὶ νῦν, «*Ταῖς μυροφόροις γυναιξίν... ἐδείχθη ἀλλότριος*». Μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὸν τὸ κράτος*» καὶ εὐθύς τὰ πρὸ τοῦ κανόνος καθίσματα «*Σινδόνι καθαρᾷ*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἐξέστησαν χοροί*». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ κανὼν «*Κύματι θαλάσσης*» (εἰς 6) μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ὠδῆς Δόξα (ἀντὶ τοῦ ὁποίου εἰς τὴν η' ὠδὴν λέγεται τὸ «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα*»), Καὶ νῦν, ἐνῶ εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ὠδῆς ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς. Ἀπὸ γ' ὠδῆς τὸ μεσῶδιον καθίσμα «*Τὸν τάφον σου, σωτήρ*»· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου. Ἀντὶ τοῦ *Τὴν*

τιμωτέραν, ἢ θ' ὄδη τοῦ κανόνος καὶ καταβασία ὁ εἰρμός «Μὴ ἐποδύρου μου». Εἶτα ἐξέρχεται ἀπὸ τῶν βημοθύρων ὁ ἱερεὺς, καὶ προχωρῶν πρὸς τὸ κουβούκλιον τοῦ ἐπιταφίου, θυμιῶν, ἄρχεται τῶν ἐγκωμίων «*Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ*», ἃ τινα συνεχίζονται παρὰ τῶν χορῶν. Μετὰ τὴν α' στάσιν τῶν ἐγκωμίων, μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι ἠυλόγηται*»· εἶτα ἡ β' στάσις «*Ἄξιον ἐστί*», μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν*»· εἶτα ἡ γ' στάσις «*Αἶ γενεαὶ πᾶσαι*», μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς*». Εὐθὺς τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια, συναπτὴ μικρά, ἐκφώνησις «*Ὅτι σὲ αἰνοῦσι*» καὶ οἱ χοροὶ τὸ «*Ἄγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν*» τρίς. Οἱ αἶνοι (εἰς 4) ὡς ἐν τῷ Τριψιδίῳ. Δοξολογία μεγάλη, εἰς δὲ τὸ ἁσματικὸν τρισάγιον γίνεται ἡ λιτάνευσις τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου. Ἄμα τῇ ἐπανόδῳ ἐν τῷ ναῶ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ «*Πρόσχωμεν*», «*Εἰρήνη πᾶσι*», «*Σοφία*», αἶρει τὸν ἐπιτάφιον ἐκ τοῦ κουβουκλίου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱ. βῆμα. Ἐνῶ ψάλλονται τὰ τροπάρια «*Ὅτε κατῆλθες*», «*Ταῖς μυροφόροις γυναῖξιν... ἐδείχθη ἀλλότριος*», «*Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... κηδεύσας ἀπέθετο*», ὁ ἱερεὺς περιέρχεται τρίς κύκλῳ τῆς ἁγίας τραπέζης, ἐφ' ἧς τίθησι τὸν ἐπιτάφιον. Εἶτα λέγονται τὸ τροπάριον τῆς προφητείας «*Ὁ συνέχων τὰ πέρατα*», τὸ προκειμένον, ἡ προφητεία, τὸ ἕτερον προκειμένον, ὁ Ἀπόστολος (τὸ ἀλληλουιάριον ζῆτει εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «Πραξαποστόλου»), ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον. Εἶτα «*Εἶπωμεν πάντες*», τὰ πληρωτικὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς εὐχῆς τῆς κεφαλοκλισίας ἡ ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος*».

23. Μέγα Σάββατον. «Ἡ θεόσωμος ταφὴ καὶ ἡ εἰς ἄδου κάθοδος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». † Γεωργίου μεγαλομάρτυρος τοῦ τροπαιοφόρου († 303).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Γεωργίου μετατίθεται καὶ θὰ συμπληρῆ μετὰ τῆς ἀναστασίμου τῇ Δευτέρᾳ τῆς διακαινησίμου.

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ πρωί. Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου. «*Εὐλογημένη ἡ βασιλεία*», ὁ

προοιμακός, ἐσπέρια ἀναστάσιμα τοῦ α΄ ἤχου 4 «Τὰς ἐσπερινὰς ἡμῶν εὐχὰς» κ.λπ. καὶ ἰδιόμελα τῆς ἡμέρας 3 «Σήμερον ὁ ἄδης» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Τὴν σήμερον μυστικῶς», Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν». Εἴσοδος μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἰλαρόν» καὶ τὰ ἀναγνώσματα (τὸ α΄ «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός», τὸ δ΄ «Ἐγένετο λόγος Κυρίου» καὶ τὸ ιε΄ «Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου»). Εὐθὺς εἰς ἤχον α΄ «Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε», ἐπαναλαμβανόμενον εἰς τοὺς στίχους τῆς η΄ βιβλικῆς ᾠδῆς, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἶτα συναπτῆ μικρὰ καὶ ἐκφώνησις «Ὅτι ἅγιος εἶ». Ἀντὶ τρισαγίου, «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– μεγ. Σαββάτου, «Ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθημεν» (Ῥωμ. ζ΄ 3-11). Ἀντὶ ἀλληλουαρίου ψάλλεται, παρὰ τοῦ σκορπίζοντος δάφνας ἐν τῷ ναῶ ἱερέως, εἰς ἤχον βαρὺν τὸ ψαλμικὸν «Ἀνάστα ὁ Θεός», ὃ ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἐφύμνιον τῶν στίχων τοῦ πα΄ (81ου) ψαλμοῦ «Ὁ Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Εἶτα τὸ Εὐαγγέλιον «Ὁψὲ Σαββάτων» (Μτθ. κη΄ 1-20) καὶ καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Ἀντὶ χειρουβικοῦ ὁ ἀρχαῖος ὕμνος «Σιγήσατω πᾶσα σάρξ» (ἡ εἴσοδος γίνεται μετὰ τὴν φράσιν αὐτοῦ «πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας»). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος καὶ ἀνέστη σῶζων ἡμᾶς· ἀλληλούια». Ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς ψάλλεται εἰρμολογικῶς εἰς ἤχον β΄ τὸ «Μνήσθητι εὐσπλαγχνε καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ ληστοῦ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν». Ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

- 24. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Η ΖΩΗΦΟΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ».** Ἐλισάβετ τῆς ὀσίας. Δούκα νεομάρτυρος τοῦ ῥάπτου ἐκ Μυτιλήνης († 1564), Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ († 1776).

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ ἐσπέρας. Ἡ παννυχίς. Περὶ ὥραν 11ην μ.μ. τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Ἀναστάσεως (τυπικὸν Πεντηκοσταρίου § 1): «Εὐλόγητός ὁ Θεός», «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», «Βασιλεῦ οὐράνιε» κ.λπ., «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ΄, ὁ ν΄ ψαλμὸς

χῦμα, εἶτα ψάλλεται (ἀργῶς) ὁ κανὼν «*Κύματι θαλάσσης*» με στίχον εἰς τὰ τροπάρια «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα ἐκάστης ᾠδῆς (καὶ τῆς ἧ' ᾠδῆς) *Δόξα, Καὶ νῦν· ἀλλ' οὔτε ἐπαναλαμβάνομεν τοὺς εἰρμούς ἐκάστης ᾠδῆς ὡς καταβασίαν** (πλὴν τοῦ εἰρμοῦ τῆς θ'), οὔτε αἰτήσεις λέγονται οὔτε μεσῶδιον κάθισμα οὔτε κοντάκιον καὶ οἶκος οὔτε τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» οὔτε τὸ «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*», οὔτε θυμιάσις γίνεται εἰς τὴν θ'. Μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν λέγεται αὐθις ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «*Μὴ ἐποδύρου μου*» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον «*Ὅτε κατήλθες*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», ἡ ἐκτενής «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου*» καὶ ἡ μικρὰ ἀπόλυσις «*Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν*».

Εἵδησις. Ἀπὸ τῆς σήμερον (Κυριακῆς τοῦ Πάσχα) μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Βασιλεῦ οὐράνιε» δὲν λέγεται.

Ἡ τελετὴ τῆς ἀναστάσεως. Ὁ ἱερεὺς ἐνδεδυμένος ὁλόκληρον τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ κρατῶν τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐκ τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας τῆς ἁγ. τραπέζης, ἐξέρχεται τοῦ ἰ. βήματος καὶ καλεῖ τὸν λαὸν ὅπως ἀνάψῃ τὰς λαμπάδας του, ψάλλον εἰς ἦχον πλ. α' τὸν ὕμνον «*Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός καὶ δοξάσατε Χριστὸν τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν*», ὃν ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἐξ ὑπαμοιβῆς, ἕως οὗ πᾶς ὁ λαὸς λάβῃ τὸ ἰ. φῶς. Εἶτα ὁ ἱερεὺς ψάλλει τὸ ἀναστάσιμον στιχηρὸν «*Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστέ σωτήρ*», ὃ περ ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τῶν χορῶν, ἕως οὗ φθάσουν εἰς προσδιωρισμένην ἐξέδραν, ἔνθα ὁ ἱερεὺς ἀποτίθῃ ἐπὶ τετραποδίου τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον καὶ ἀναγινώσκει τὸ β' ἑωθινὸν «*Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου*» (Μρ. ις' 1-8)· οἱ χοροὶ «*Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι*» καὶ εὐθὺς ἄρχεται

Ὁ ὄρθρος. Ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ θυμιάσῃ τρεῖς τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον, ἐκφωνεῖ «*Δόξα τῇ ἀγία καὶ ὁμοουσίῳ*» καὶ ψάλλει εἰς ἦχον πλ. α' τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «*Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν*»

* Οἱ εἰρμοὶ δὲν ἐπαναλαμβάνονται, διότι καταβασίαι ψάλλονται κανονικῶς μόνον εἰς τὸν ὄρθρον.

τρεις· εἶτα οἱ χοροὶ τὸ αὐτὸ ἐξάκις, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς θυμιῶν κύκλω τὸ Εὐαγγέλιον λέγει τοὺς 4 στίχους «*Ἀναστήτω ὁ Θεός*» κ.λπ. καὶ τὰ Δόξα, Καὶ νῦν· εἶτα ὁ ἱερεὺς αὐθις «*Χριστὸς ἀνέστη*» καὶ οἱ χοροὶ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζοῶν χαρισάμενος*». Εὐθὺς συναπτὴ μεγάλη, ἐκφώνησις «*Ὅτι πρό- πει σοι πᾶσα δόξα*», καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν ναὸν ψάλ- λων τὸν εἰρμὸν τῆς α΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Πάσχα «*Ἀναστά- σεως ἡμέρα*».

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ πάσχα [εἰς 6 (ἢ τοι ὁ εἰρμὸς δις καὶ τὰ δύο ἢ τρία τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς εἰς 4, δύο τροπάρια εἰς τὸ προῦ- μνιον «*Δόξα τῇ ἀγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε*», εἰς τὸ Δόξα, τὸ τρίτον, καὶ εἰς τὸ Καὶ νῦν, τὸ τέταρτον)]. Ἐν ἐκάστη ᾠδῇ πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς καταβασία, τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρις καὶ τὸ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἅπαξ, καὶ γίνεται μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς οἰκειᾶς ἐκφωνήσεως ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ ἢ τῷ Ἱερατικῷ. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἢ ὑπακοὴ «*Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον*»· ἀφ' ε΄ τὸ κον- τάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς, τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ εὐθὺς «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ*» τρις καὶ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἐπίσης τρις χῦμα. Εἰς τὴν ἐκφώνησιν «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*» ψάλλεται ἢ θ΄ ᾠδὴ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἑξῆς:

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ τα- φέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτί- ζου».

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τά- φου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου».

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῦμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὡ θείας, ὦ φίλης».

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ἄδης ἐσκυλεύθη. «Ὡ θείας, ὦ φίλης».

Δόξα. Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαι- ρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα».

Καὶ νῦν. Χαῖρε, παρθένε, χαῖρε, χαῖρε, εὐλογημένη, χαῖρε, δεδοξασμένη, σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα».

Ἡ καταβασία «Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ, ἀγνή παρθένε, χαῖρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζου, φωτίζου», «Χριστὸς ἀνέστη» γ' καὶ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἄπαξ, μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὲ αἰνοῦσιν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ τὸ τοῦ Πάσχα μόνον «Σαρκὶ ὑπνώσας» τρίς.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ τὰ 4 ἀναστάσιμα «Ὑμνοῦμέν σου, Χριστέ» κ.λπ. καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ στιχηρὰ τοῦ Πάσχα «Πάσχα ἱερὸν» κ.τ.λ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» (γ').

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ. Εὐθύς* μετὰ τὸ τρίτον «Χριστὸς ἀνέστη» ὁ προεστώς (ἢ ὁ ἱερεὺς) ἀναγινώσκει τὸν κατηχητικὸν λόγον Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «Εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος», μεθ' ὃν ὁ α' χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Ἦ τοῦ στόματος σου καθάπερ πυρρός»**.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις ὡς προδεδήλωται (τοῦ ἱερέως θυμιῶντος ὡς ἔθος). Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφθυμίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἀποστόλου.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, τὸ τροπάριον «Χριστὸς ἀνέστη», ἢ ὑπακοὴ «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Ἀντὶ τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– Κυρ. Πάσχα, «Τὸν μὲν πρῶτον λόγον» (Πρξ. α' 1-9)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος» (Ἰω. α' 1-17).

* Εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἔχουν τὸν παρόντα κατηχητικὸν λόγον τὸ Πεντηκοστάριον καὶ τὰ ἀρχαῖα Τυπικά (βλέπε καὶ εἰς τὸ ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Ἱερατικὸν» τῆς Ἀποστ. Διακονίας τοῦ ἔτους 2002, ἐπιμελεία π. Κων. Παπαγιάννη).

** Ὁ κατηχητικὸς λόγος καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου λέγονται μόνον σήμερον.

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε» (ἄνευ ἀλληλουῖα)· ψάλλεται δὲ ἐκ τρίτου ἢ μετὰ τῶν ἐφεξῆς στίχων αὐτοῦ*·

Μέγα τὸ μυστήριον τῆς σῆς, Χριστέ, ἀναστάσεως. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Δείπνω παραγέγονας ἐκῶν πάθος ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ ὁ ἄδης συναντήσας, ἐπικράνθη λογοθετούμενος, ψυχὰς ἀπαιτούμενος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ Μαρία ἡ μυρίασα εὐφράνθη, προσκυνήσασα Θεὸν πρὸ τοῦ μνήματος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Εἶπατε τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις, ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Μετὰ τὴν θ. κοινωνίαν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ· τὸ αὐτὸ τρεῖς σύντομον (εἰς ἧχον β´) ἀντὶ τοῦ Εἴη τὸ ὄνομα.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν», ἐν τέλει τῆς ὁποίας ὁ ἱερεὺς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν λαὸν ἐκφωνεῖ «Χριστὸς ἀνέστη», καὶ ὁ λαὸς ἀποκρίνεται «Ἀληθῶς ἀνέστη» (τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται τρεῖς), εἶτα ὁ ἱερεὺς «Δόξα τῇ αὐτοῦ τριήμερῳ ἐγέρσει», καὶ ὁ λαὸς «Προσκυνοῦμεν αὐτοῦ τὴν τριήμερον ἔγερσιν» (ἅπαξ)· εἶτα (ἀντὶ τοῦ Δι´ εὐχῶν) ὁ ἱερεὺς ψάλλει ἢ ἐκφωνεῖ ὁλόκληρον τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Εἰδήσεις. 1. Ἡ τάξις αὐτῆ τῆς θ. λειτουργίας τηρεῖται καθ' ἅπασαν τὴν διακαινήσιμον ἐβδομάδα, ἐναλλασσομένων τῶν ἀναγνωσμάτων.

2. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου, ὡς καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, ἀντὶ ὥρων, ἀποδείπνου καὶ μεσονυκτικοῦ λέγεται ἡ **ἐναρκτήριος ἀκολουθία** οὕτως· «Εὐλογητός», «Χριστὸς ἀνέστη» (τρὶς), «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» (τρὶς), ἡ ὑπακοή «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον» (ἅπαξ), τὸ **κοντάκιον**

* Οἱ παρόντες στίχοι εὑρίνται εἰς τὸν σιναϊτικὸν κώδικα 150, τοῦ 9^{ου}-10^{ου} αἰῶνος (Τυπικὰ Δημητριαεὐσχη 1,174).

«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατῆλθες» (ἄπαξ), καὶ τὰ τροπάρια «Ἐν τάφῳ σωματικῶς», Δόξα Πατρὶ, «Ὡς ζωηφόρος, ὡς παραδείσου ὠραιότερος», Καὶ νῦν, «Τὸ τοῦ Ὑψίστου ἡγιασμένον θεῖον σκῆνωμα»· τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον»· «Δι' εὐχῶν». Ἡ αὐτὴ ἀκολουθία ἐπαναλαμβάνεται τρις (ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἢ τῷ Ὁρολογίῳ), καὶ εἴτα γίνεται μικρὰ ἀπόλυσις, ἐπισφραγιζομένη διὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου ἐβδομάδος εἰς τὸν ἑσπερινὸν τὸ Ψαλτήριον δὲν ἀναγιγνώσκεται καὶ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» μετὰ τοῦ τρισαγίου καταλιμπάνεται· εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ὄρθρου καταλιμπάνεται ἡ δοξολογία· εἰς τὴν θ. λειτουργίαν ἀντὶ τοῦ «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου» ψάλλεται τρις τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» συνήθως εἰς ἧχον β' στιχηραρικόν.

4. Ἐὰν γένηται ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἐβδομαδί ἀρτοκλασία, ἀντὶ τοῦ Θεοτόκε παρθένε ψάλλεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (Τ.Μ.Ε. σελ. 11).

5. Κατὰ τὴν διακαινήσιμον ἐπίσης ἐβδομάδα ἀντὶ τῆς συνήθους νεκρωσίμου ἀκολουθίας ψάλλεται ἡ ἀναστάσιμος νεκρώσιμος ἀκολουθία (ὄρα εἰς Εὐχολόγιον).

6. Τὰ ἀντίφωνα τοῦ Πάσχα καὶ τὸ εἰσοδικόν «Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε» εἴθισται νῦν νὰ «ψάλλωνται ἀπαράλλακτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν μέχρι τῆς ἀποδόσεως· καὶ τοὶ τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντιπάσχα διατάττουσιν ἕναρξιν τῶν τυπικῶν καὶ μακαρισμῶν, καὶ ἀντὶ εἰσοδικοῦ ὀρίζουσι τὸ “Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν”» (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37).

7. Ἐπίσης μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα ἀντὶ τοῦ Εἴδομεν τὸ φῶς ψάλλεται εἰς πάσας τὰς θ. λειτουργίας τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», εἰς ἀπάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις λέγεται «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς...», ἀντὶ δὲ τοῦ Δι' εὐχῶν ὁ ὕμνος «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν».

Τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἑσπέρας. Ἀντὶ τῆς θ' ὥρας ἡ ἑναρκτηριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις, ὡς εἰς τὸν ὄρθρον, ἢ μεγ. συναπτή καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι». Ἑσπέρια, εἰς στίχους 8, ἀναστάσιμα 4 τοῦ β' ἧχου «Τὸν πρὸ αἰῶνων ἐκ Πατρὸς» καὶ τοῦ ἀγίου Γεωργίου (Ἀπριλίου 23) τὸ αὐτόμελον «Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι» καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ 3 προσόμοια, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτοῦ

«Ἀξίως τοῦ ὀνόματος», Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Παρήλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου».

ΕΙΣΟΔΟΣ μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἴλαρόν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας» κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Εὐθύς «Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιοθῆναι ἡμᾶς» καὶ κατὰ τὴν οἰκειαν τάξιν ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ λυχνικοῦ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα «Οὔσης ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ» (Ἰω. κ' 19-25), τὸ ὁποῖον, ἐφόσον καθίσταται δυνατὸν, ἐπαναλαμβάνεται καὶ παρ' ἄλλων κατὰ τὰς ὠρισμένας περιόδους αὐτοῦ εἰς διαφόρους γλώσσας. Μετὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ α΄ χορὸς «Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι», ἡ ἐκτενής, τὸ «Καταξίωσον» κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ. Ἀρχομένου τοῦ α΄ χοροῦ, τὸ στιχηρὸν «Ἡ ἀνάστασις σου, Χριστέ σωτήρ» καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ «Πάσχα ἱερόν», Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου «Τὸν νοερόν ἀδάμαντα», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ, ὁ β΄ χορὸς τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ μεγαλομάρτυρος «Ὡς τῶν αἰχμαλώτων» καὶ ὁ α΄ χορὸς αὐθις τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ (διαλογικῶς) «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστός», ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸ τέλος τῆς θ. λειτουργίας.

25. † Δευτέρα διακαινησίμου. † Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ (α΄ αἰ.). ᾠχος β΄.

Σήμερον συμπάλλεται ἐκ μεταθέσεως καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου (τυπικὸν 23¹⁵ Ἀπριλίου §§ 1-3), ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου μετατίθεται διὰ τὴν ἐπαύριον.

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί. Ἀντὶ μεσονυκτικοῦ ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς μεγ. συναπτῆς «Ὅτι πρέπει σοι» ἐπακολουθεῖ τὸ «Ἐκ νεότητός μου» καὶ ἡ λοιπὴ συνήθης τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, εἰς ἣν ἀναγινώσκεται τὸ τῆς Τρίτης β΄ ἐβδ. Λουκᾶ, «Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων» (Λκ. κα΄ 12-19)· εἶτα «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» ἅπαξ χῦμα, καὶ ἄνευ τοῦ ν΄ ψαλμοῦ (ὄσις καταλι-

μπάνεται) τὰ Δόξα, Καὶ νῦν, καὶ τὸ ἰδιόμελον, ὡς ἐν τῷ Μη-
ναίῳ. Ὁ ἱερεὺς τὸ «Σῶσον, ὁ Θεός».

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἰρημῶν αὐτοῦ καὶ ὁ ὁμό-
ειρμος κανὼν τοῦ μεγαλομάρτυρος «Υπὲρ ἥλιον ἐξήστραψεν»
ἀνά 4. Ἐν τῷ τέλει ἐκάστης ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, τὸ «Χριστὸς
ἀνέστη» γ', «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ καὶ μικρὰ συναπτῆ
μετὰ τῆς οἰκείας ἐκφωνήσεως. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ «Προλα-
βοῦσαι τὸν ὄρθρον» καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα «Εἰ καὶ ἐν
τάφῳ»· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ μεγαλομάρτυ-
ρος, τὸ συναξάριον τῆς 25^{ης} Ἀπριλίου [καὶ ἐκ τῆς 23^{ης} Ἀπριλίου
τὸ ὑπόμνημα τοῦ ἁγίου Γεωργίου]· εἶτα «Ἀνάστασιν Χριστοῦ
θεασάμενοι» τρις χῦμα καὶ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἐπίσης τρις
χῦμα. Εἶτα (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου *Τὴν
τιμιωτέραν*) ψάλλονται εἰς 4 μεγαλυνάρια τῆς ἑορτῆς ἢ θ' ᾠδὴ
τοῦ κανόνος τοῦ Πάσχα καὶ εἰς τὸ προὔμιον «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ»
δύο τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ ἁγίου, Δόξα, τὸ γ', Καὶ νῦν, τὸ
θεοτοκίον, ὁ εἰρμὸς «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»,
«Χριστὸς ἀνέστη» γ' καὶ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ, μικρὰ
συναπτῆ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὲ αἰνοῦσιν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τοῦ πάσχα «Σαρκι ὑπνώσας», τοῦ ἁγί-
ου «Ἐὰρ ἡμῖν ἐξέλαμψε» καὶ αὐθις τὸ «Σαρκι ὑπνώσας».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς, εἰς στίχους 8, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4,
τοῦ ἁγίου προσόμοια 4 «Δεῦτε τὴν πανέορτον» κ.λπ. –εἰς στί-
χους τὰ δύο τελευταῖα «Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει καὶ ὡσεὶ κέ-
δρος ἢ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται», «Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ
γῆ αὐτοῦ ἐθανυμάστωσεν ὁ Κύριος»–, καὶ εἰς τοὺς στίχους
αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ τοῦ Πάσχα «Πάσχα ἱερὸν» κ.λπ., Δόξα, τοῦ
μεγαλομάρτυρος «Ἀνέτειλε τὸ ἔαρ», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως
ἡμέρα», μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» γ'.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», τὸ ἀπολυτίκιον
τοῦ ἁγίου «Ὡς τῶν αἰχμαλώτων», ἡ ὑπακοὴ «Προλαβοῦσαι τὸν
ὄρθρον» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Ἀντὶ
τρισαγίου, «Ὅσοι εἰς Χριστόν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον τῆς 23^{ης} Ἀπρ.: Ἀπόστολος:
τοῦ ἁγίου, Σαβ. δ' ἐβδ. Πρξ., «Κατ' ἐκεῖνον τὸ καιρὸν ἐπέβα-

λεν ὁ Ἡρώδης» (Πρξ. ιβ' 1-11)· ἀλληλουιάριον τῆς Δευτέρας τοῦ Πάσχα (ζήτηι ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἀποστόλου)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Θεὸν οὐδεὶς ἐώρακε πώποτε» (Ἰω. α' 18-28).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Σῶμα Χριστοῦ» (εἰς δὲ τοὺς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου τιμωμένους ναοὺς «Εἰς μνημόσυνον»)· ἀντὶ τοῦ Εἰδομεν «Χριστὸς ἀνέστη».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ἡ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς, ὡς χθές.

26. † Τρίτη τῆς διακαινησίμου. Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασειας ἱερομάρτυρος († 332), Γλαφύρας καὶ Ἰούστας ὁσίων († 322). Ἦχος γ'.

Σήμερον συμπάλλεται ἐκ μεταθέσεως ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου (τυπικὸν 25ης Ἀπριλίου, §§ 1-2). [Τῇ Τρίτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τῶν νεοφανῶν μαρτύρων Ῥαφαήλ, Νικολάου, Εἰρήνης τῶν ἐν Λέσβῳ· ὡσαύτως μνήμη τῶν ὁσιομαρτύρων τῆς μονῆς Μεταμορφώσεως Νταοῦ Πεντέλης.]

Ἀντὶ τῆς θ' ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», εἰς στίχους 8, ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ 4, Δόξα, «Σοῦ ἐξεχύθη χάρις», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ μέγα προκειμένον «Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ». Ἡ ἐκτενής, τὸ «Καταξίωσον» κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ. Τὸ ἀναστάσιμον στιχηρὸν «Ὁ τῷ πάθει σου, Χριστέ» καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ τοῦ Πάσχα «Πάσχα ἱερόν», Δόξα, τοῦ εὐαγγελιστοῦ «Δεῦτε τῆς οὐρανοῦ μυσταγωγίας», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ, εἶτα τὸ ἀπολυτικίον τοῦ ἁγίου «Ἀπόστολε ἄγιε» καὶ αὖθις τὸ «Χριστὸς ἀνέστη». Ἡ ἀπόλυσις τοῦ Πάσχα διαλογικῶς, ὡς χθές.

Ἀντὶ μεσονυκτικοῦ ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς μεγ. συναπτῆς «Ὅτι πρέπει σοι» εὐθύς οἱ κανόνες, ὁ τοῦ Πάσχα καὶ ὁ τοῦ ἀποστόλου (μετὰ στίχου «Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ...»). Ἐν τῷ

τέλει ἐκάστης ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς τοῦ Πάσχα, τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» γ', «Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ καὶ μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς οἰκείας ἐκφωνήσεως. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον» καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας (26 Ἀπρ.) [καὶ ἐκ τῆς 25^{ης} Ἀπριλίου τὸ ὑπόμνημα τοῦ εὐαγγελιστοῦ], εἶτα «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» τρεῖς χῦμα καὶ «Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς» ἐπίσης τρεῖς χῦμα. Ἐν συνεχείᾳ (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου *Τὴν τιμιωτέραν*) ψάλλονται ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ Πάσχα καὶ ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ εὐαγγελιστοῦ, εἶτα ὁ εἰρμὸς «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου», «Χριστὸς ἀνέστη» γ' καὶ «Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τοῦ Πάσχα «Σαρκὶ ὑπνώσας», τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ αὐθις τὸ «Σαρκὶ ὑπνώσας».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, εἰς στίχους 6, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 3, τοῦ εὐαγγελιστοῦ προσόμοια 3, καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ τοῦ Πάσχα «Πάσχα ἱερὸν» κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ εὐαγγελιστοῦ «Σοῦ ἐξεχύθη», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» γ'.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εισοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», τὸ ἀπολυτικίον τοῦ ἀγίου «Ἀπόστολε ἅγιε», ἡ ὑπακοὴ «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Ἀντὶ τρισαγίου, «Ὅσοι εἰς Χριστόν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον ἀποστολικόν (25 Ἀπρ.) Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Ἀπρ. 25, «*Ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ*» (Α' Πέτ. ε' 6-14)· ἀλληλουιάριον τῆς Τρίτης τοῦ Πάσχα (ζῆτει ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἀποστόλου)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Ὁ Πέτρος ἀναστάς» (Λκ. κδ' 12-35).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· κοινωνικὸν «*Σῶμα Χριστοῦ*» [«*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*» εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τοῦ εὐαγγελιστοῦ τιμωμένους ναοὺς]· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* ψάλλεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

27. † Τετάρτη τῆς διακαινησίμου. Συμεῶν ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, ἱερομάρτυρος († 107). Ἦχος δ'.

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου· Ἀπόστολος Τετ. διακαιν., «*Εἶπε Πέτρος πρὸς τὸν λαόν*» (Πρξ. β' 22-38)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Εἰστήκει ὁ Ἰωάννης*» (Ἰω. α' 35-52).

- 28. † Πέμπτη τῆς διακαινησίμου.** Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἐννέα μαρτύρων, Θεόγνιδος καὶ τῶν σὺν αὐτῶ (γ' αἰ.), Μέμνονος ὀσίου. Ἦχος πλ. α'.

Τῇ Πέμπτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τοῦ νεομάρτ. Μιχαὴλ τοῦ Εὐρυτάνου († 21 Μαρτίου 1544) ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ Γρανίτση.

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος Πέμ. διακαιν., «*Εἶπε Πέτρος πρὸς τὸν λαόν*» (Πρξ. β' 38-43)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Ἀνθρώπος τις ἦν*» (Ἰω. γ' 1-15).

- 29. † Παρασκευὴ τῆς διακαινησίμου.** «Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς». Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου ἀποστόλων ἐκ τῶν 70· Κερκύρας μάρτυρος, Ἰωάννου (Καλοκτένου) μητροπολίτου Θηβῶν († ιβ' αἰ.). Ἦχος πλ. β'.

Ἐναντὶ τῆς θ' ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (εἰς στίχους 10) ἀναστάσιμα «*Νίκην ἔχων, Χριστέ*» κ.λπ. 6, τῆς Θεοτόκου προσόμοια 3 εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ πρῶτον), Δόξα, «*Τίς λαλήσει*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*». Εἴσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», προκειμένον «*Ἀγαπήσω σε, Κύριε*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Εἰς τὰ ἀπόστιχα (ἄρχεται ὁ β' χορὸς) «*Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστέ σωτήρ*», εἶτα στίχος «*Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ*» καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου* (τὰ

* Καταχωρίζομεν ὧδε τὸ γ' προσόμοιον ληφθὲν ἐκ χειρογράφων κωδίκων, καθόσον τὸ εἰς τὰ ἔντυπα Πεντηκοστάρια κατακεχωρισμένον εἶναι ἔλλιπές (ὄρα Π. Β. Πάσχου, «*Λειτουργικῶν κενῶν συμπλήρωσις*», Ἐκκλησία, ΝΗ', 1981, σελ. 408-410).

Χαίροις ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ, ἡ ἀενάως ἀναβλύζουσα χάριτας, ἡ βρούσις τῶν

δύο τελευταία εις τούς στίχους αὐτῶν), Δόξα, «*Σαλπίσωμεν φιλέορτοι*», Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*», μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» γ' *. Ἀπόλυσις ἢ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς.

Μεσονυκτικὸν ἢ ἑναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» (ι') καὶ τὰ εἰρηνικά. Κανόνες, ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ στίχου «*Δόξα τῇ ἀγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε*», καὶ ὁ τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου «*Ὑπεραγία Θεοτόκε*»· εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ὥδης καταβασία ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» (γ'), «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*», μικρὰ συναπτῆ καὶ ἡ οἰκεία ἐκφώνησις· μετὰ τὴν γ' ὥδην, τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα χῦμα καὶ ψάλλεται τὸ μεσῶδιον κάθισμα τῆς Θεοτόκου «*Τὴν ἀέναον κρήνην*»· μετὰ τὴν ς' ὥδην τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεοτόκου, τὸ μνηολόγιον, τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου, «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ*» (γ'), «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» (γ')· ἡ ζ' καὶ ἡ η' ὥδὴ τῶν κανόνων· εἶτα ἡ θ' ὥδὴ τοῦ Πάσχα εἰς 4 μεγαλυνάρια (ἄνευ Δόξα, Καὶ νῦν) καὶ ἡ τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου «*Ὑπεραγία Θεοτόκε*» (εἰς τὰ δύο τελευταία Δόξα, Καὶ νῦν)· ἡ καταβασία «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» γ' καὶ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἅπαξ, μικρὰ συναπτῆ μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὲ αἰνοῦσιν*».

Ἐξαποστειλάρια «*Σαρκὶ ὑπνώσας*» καὶ τὸ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τούς αἶνους ἀναστάσιμα 4, τῆς Θεοτόκου 4, καὶ τὰ «*Πάσχα ἱερόν*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρις.

ἰαμάτων, ἢ πᾶσαν νόσον ἰσχύν, ἀσθενη καὶ φαύλην ἀπελέγχουσα· τυφλῶν ἢ ἀνάβλεψις, καὶ λεπρῶν θεία κάθαρσις· σθένος ἀρρώστων, παρειμένων ἀνόρθωσις, ἢ πηγάζουσα νοσημάτων πᾶν φάρμακον, ἅπαισι τοῖς προστρέχουσι πιστῶς τῷ τεμένει σου, μέγα κοινὸν ἰατροεῖον, ἄμισθον ὄντως καὶ ἔτοιμον, Χριστοῦ μῆτερ Λόγου, τοῦ πηγάζοντος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

* Παραθέτομεν τὸ γνωστότερον σήμερον καὶ εὐρέως χρησιμοποιούμενον ἀπολυτικίον τῆς Θεοτόκου Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἦχος α'.

Ὁ ναὸς σου, Θεοτόκε, ἀνεδείχθη παράδεισος, ὡς ποταμοὺς ἀειζώους ἀναβλύζων ἰάματα· ᾧ προσερχόμενοι πιστῶς, ὡς Ζωοδόχου ἐκ Πηγῆς, ῥῶσιν ἀντιοῦμεν, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον· πρεσβεύεις γὰρ σὺ τῷ ἐκ σοῦ τεχθέντι σωτηρι Χριστῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον «Χριστὸς ἀνέστη», «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον», καὶ κοντάκια τὸ τῆς Θεοτόκου «Ἐξ ἀκενώτου σου» καὶ τὸ τοῦ Πάσχα «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»· «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Ἀπόστολος τῆς ἡμέρας, «Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον» (Πρξ. γ' 1-8)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ» (Ἰω. β' 12-22). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου». [Εἰς τὰ δίπτυχα, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε., τὸ μεγαλυτάριον «Ἦδωρ τὸ ζωήριον» (ζήτει εἰς τὸ Πεντηκοστάριον).] Κοινωνικὸν «Σῶμα Χριστοῦ». Τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἑβδομάδι.

30. † Σάββατον τῆς διακαινησίμου. Ἰακώβου ἀποστόλου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου († 44). Κλήμεντος ὀσίου, Δονάτου ἐπισκόπου Εὐροίας, Ἀργυρῆς νεομάρτυρος τῆς ἐν Πικριδίῳ († 1725). Ἦχος πλ. δ'.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἀπαραλλάκτως ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, «Κρατοῦντος τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ» (Πρξ. γ' 11-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ» (Ἰω. γ' 22-33).